

Organisch handelen

De werkelijkheid is één organisch geheel. Dat betekent dat alle elementen met elkaar verbonden zijn, onderling verweven, elkaar beïnvloeden, een geschiedenis hebben. Elk moment van het organisch geheel is het eindresultaat van wat vooraf is gegaan. Dat kunnen we in onszelf zien, dat kunnen we om ons heen zien. Wij zijn een organisch geheel, een organisme van lichaam en geest. Elk moment is het eindresultaat van de geschiedenis, van wat we hebben meegemaakt.

We neigen naar de wereld en onszelf te kijken alsof het mechanistisch is. Als een soort klokwerk met allemaal onderdeeljes die je kunt vervangen als je wilt. Die je kunt repareren zonder in acht te nemen de geschiedenis, de onderlinge verbondenheid van al die deeltjes. En het is waar, het organisme laat wat ruimte toe om dingen te veranderen. Dat zien we als we een nieuwe heup nodig hebben of zelfs bij een orgaantransplantatie. Maar ook daar wordt het al meteen wat moeilijker, dan komen er heel wat medicijnen bij te pas om het organisme in stand te houden met dat nieuwe onderdeel.

Wat betreft lijden, dat is allerm minst een deeltje wat we er even uit kunnen halen en vervangen door een gelukselementje. Het vraagt geduld en inzicht in hoe de dingen zo zijn gekomen, het waarom van het lijden, en het langzaam te laten transformeren in vrede en geluk. Sterker nog, het inzicht in het lijden zelf verandert en transformeert het lijden.

Groepen van mensen vormen ook organismes. Je zou kunnen zeggen de hele wereldbevolking is één organisme dat bestaat uit deeltjes onderling afhankelijk en verweven. Elk mens met elk mens en elk mens met z'n natuurlijke omgeving, z'n geografie. Ook hier speelt geschiedenis weer een belangrijke rol: de dingen zijn zoals ze zijn omdat er geschiedenis aan vooraf is gegaan. En ook hier neigen we mechanistisch te denken alsof we de geschiedenis en de organische verbondenheid kunnen negeren en stukjes kunnen verwisselen. Omdat het organisme op grotere schaal steeds complexer wordt, geeft het steeds minder ruimte voor dit mechanisch handelen, voor een mechanistische ingreep en we zien het steeds weer opnieuw. Afghanistan nu is weer zo'n voorbeeld.

Het vraagt geduld, inzicht en mededogen om te gaan zien waarom de dingen zijn zoals ze zijn, waarom er lijden is. Maar als we een poging wagen en ons handelen laten voortkomen uit inzicht in plaats vanuit een beeld, een mechanistische wereldbeeld, dan zullen we zien dat we veel wijzer kunnen reageren op hoe de dingen nu zijn, wat het organisme nu nodig heeft. Dan wordt ons handelen organisch, verbonden met wat werkelijk is en met de geschiedenis.

Nogmaals, het vraagt geduld en stil 'zitten' met hoe de dingen nu zijn. Met het openen van hart en geest om tot een dieper inzicht te komen. En met een bescheidenheid, een bescheidenheid in hoe we handelen, wat we doen. Dan maken we de grootste kans het organisme wat we te samen zijn, werkelijk te laten groeien. Dan maken we de grootste kans het lijden uiteindelijk te laten oplossen. Net zoals we dat met onszelf doen, nu in het zitten. We nemen de tijd, hebben het geduld en hebben het vertrouwen.

* * * * *